

'Cut and Paste Society' - Het eigenzinnige 'tekenen' van Katharina Galland.

Katharina Galland (Duitsland, 1980) heeft een fascinatie voor tekenen. Je ziet het met elk stukje papier, of welk ander materiaal ook, ze tussen haar vingers neemt. Jongstleden eind juni kwam ze naar Curaçao voor een residentieperiode van 3 maanden aan het Instituto Buena Bista. De in Nederland woonachtige Duitse jonge dame die een indrukwekkend en puur soort fijngevoeligheid aan de dag legt als je met haar praat, werd neergezet in een samenleving die beduidend anders functioneerde dan alles wat haar gewoon was. Het IBB sloot in die tijd twee maanden haar deuren voor het zomerreces maar dat stoorde Katharina niet. Ze flaneert op haar eigen tempo, waar ze ook is. Maar moest ditmaal opnieuw bevragen met wat en hoe...

Haar fascinatie voor het tekenen begint bij het tekenen zelf maar eindigt daar zeker niet. Dat is het begin van de reis die haar brengt langs de wegen van het bevragen van het zien, het geziene en hetgeen ze wil laten zien. Niet op maar mét papier kan je ook tekenen. Of met plastic. Met wat je maar wilt. Niet perse met een potlood of pen op papier. Lijnen kan je zetten in de ruimte, en het kan nog steeds onmiskkenbaar tekenen zijn. Katharina Galland werd getroffen door het landschap en door de mensen, min of meer parallel aan elkaar en 'mittlerweile' begonnen die dingen ook door elkaar te lopen, samen te smelten tot een explosie en een vlucht in een bijeen geplakte wereld die ons een reflectie laat zien van het dagelijks leven. Het leven op de rots der struikeling, zoals wijlen schrijver Boeli van Leeuwen dat zo treffend omschreef.

Allereerst is er een ander soort orde. Vergeleken met het keurig aangeharkte Hollandse landschap of de perfect gestructureerde Duitse maatschappij, heeft Curaçao zo zijn eigen logica. Ze zou nooit zeggen wanorde. En waarom ook? Want wanorde is ook orde. De onafwendbare gevolgen van de zon, de zee en de zoute lucht zijn terug te vinden in het efemere van alle materialiteit. Om het grofweg te zeggen: alles rot onder je kont vandaan, maar dat klinkt een stuk minder poëtisch. Hoewel... Daarnaast, of liever gezegd daartussen, leven de mensen. Geconfronteerd met deze voortdurende destructie en alle andere tekortkoming die de geschiedenis met zich heeft meegebracht. Maar niets gaat snel, niets heeft vaart. Het is een soort voortwoekerend afbreken dat men vaak ook vergeet of probeert te vergeten. Totdat je er weer mee wordt geconfronteerd, zoals ik zelf kortgeleden nog de plastic handgreep van mijn autoportier afbrak. Geveld door de zon en het zout in de lucht...

"Alles is hier een soortement van ontploffing die gestold lijkt te zijn in de tijd", zegt Katharina mij, "daarom dacht ik eraan een papieren explosie te maken". Het past hier zegt ze me, omdat de tijd soms lijkt stil te staan maar tegelijkertijd in vliegende vaart lijkt door te denderen. 'Life happens while you are busy making other plans', zei John Lennon al eens in tijden van 'liefde en vrede'. Maar er is altijd een vluchtroute uit de beperkingen: creativiteit. "Ik werd getroffen door de inventiviteit in deze maatschappij" en ze laat me een plastic terrasstoeltje voor een kind zien. Ik moet denken aan de 'cut and paste society',

waar een bevriende curator laatst over sprak, als exponent van ons denken in computerterminologie. Maar dit was een meer positieve benadering ervan. Één poot van het stoeltje was afgebroken en er was simpelweg een stuk hout aan vastgeschroefd. “Je verwacht van beeldend kunstenaars een dergelijke ingreep, maar velen zijn dat eigenlijk kwijtgeraakt. Zoveel kunstenaars houden zich meer en liever bezig met digitale media en technisch vernuft. Daar is niets op tegen, maar soms vraag ik me af of we dit soort kwaliteiten niet een beetje uit het oog verloren zijn.”

Naast de bevroren explosie van papier moest er ook een inventieve vluchtmaschine komen. Een gestroomlijnde speedboot gebouwd van alles waar de ‘mundi’ vol mee ligt en wat drijft op water. De zogenaamde ‘plasticbaai’, een monding aan de noordkust van Curaçao waar plastic uit de zee aanspoelt en je een vaag indruk kunt krijgen hoe het ‘plastic continent’ in de stille oceaan eruit moet zien, gaf haar voldoende materiaal om een flinke speedboot te water te kunnen laten. Voor de deur van het IBB, aan de De Ruijterkade 58 op Curaçao, waarin de nieuwe lichting studenten meewerkten aan het verbeelden van Katharina’s idee van een explosie van papier, ligt de vluchtroute straks voorhanden. De uitweg, eveneens gestold, in honderden stukken verweerd plastic en kilo’s lijm en kit. Als we nu toch eens al het plastic op en rond Curaçao aan elkaar zouden plakken, collages en tekeningen makend in de ruimte, zouden we baaien en stukken landschap kunnen ontdoen van haar last en onszelf verrijken met nieuwe inzichten. Maar we hebben het oog van een kunstenaar als Katharina Galland nodig om ons te tonen wat er nog niet zichtbaar was. En het IBB is weer een ‘buena bista’ rijker...

Curaçao/Den Haag, 6 september 2009

Nancy Hoffmann
directeur IBB